

در صورت تخفیف اِنْ

- آمدن لام لازم است.
  - علت: تا با اِنْ نافیبه اشتباه نشود.
  - الغاء عمل آن نیز جایز است.
  - غالباً بر افعال ناسخه داخل می شود.
- وَإِنْ كَلَّا لَمَّا أُيُوقَبِيهِمْ
- وَإِنْ كَلُّ لَمَّا جَمِيعاً لَدَيْنَا مُخْضَرُونَ
- وَإِنْ كُنْتُ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ

در صورت تخفیف اَنَّ

- وجوب عمل در ضمیر شأن مقدر به عنوان اسم خود
  - هم بر جمله اسمیه و هم فعلیه داخل می شود.
- وَأَخِرُ دَعَاؤُهُمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
- در این صورت، واجب است میان فعل و اَنَّ فاصله به سین یا سوف یا قد یا حرف نفی باشد در صورتی که فعل متصرف باشد.
- عَلِمَ أَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَرَضَى

كَأَنَّ

- برای تشبیه
  - گفته شده
  - مرکب از کاف تشبیه و اِنْ مکسوره است و به جهت تقدیم کاف بر اِنْ، همزه مفتوح شده است.
  - در صورت تخفیف آن، مُلغی از عمل می شود.
  - اسمیه: نیاز به فاصل نیست.
  - فعلیه: واجب است فصل به قد یا لم
- كَأَنَّ زَيْدًا الْأَسَدُ
- كَأَنَّ زَيْدًا الْأَسَدُ
- فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَنْ لَمْ تَغْنَبِ بِالْأَمْسِ

لَكِنَّ

- برای استدراک و میان دو کلام متغایر از جهت لفظ یا معنا قرار می گیرد.
  - در صورت تخفیف آن، مُلغی از عمل می شود.
- مَا جِئْتَنِي زَيْدٌ لَكِنَّ عَمراً جَاءَ
- سَاقَرْتُ زَيْدٌ لَكِنَّ جَاءَ عَمْرُو

أَيْت

برای تمنی

لَيْتَ زَيْدًا قَائِمًا

لَعَلَّ

برای ترجی

لَعَلَّ اللَّهُ يَرْزُقُنِي صَاحِبًا

جر دادن آن شاذ است.

لَعَلَّ زَيْدًا قَائِمًا